

Grundläggande granskning Dalsland Miljö- och energiförbund

April 2023

Petra Ribba
Elina Lundberg
Lars Dahlin

Sammanfattning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet Baseras på revisionsfråga 5a, 6b, 10a, 12a, 13a, 14a, 15a	Grön	Direktionens förvaltning har fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2022. Vi noterar dock att ingen uppföljning av verksamhetsmål görs vid helår.
Ekonomiskt tillfredsställande Baseras på revisionsfråga 5b	Grön	Direktionens förvaltning har i allt väsentligt skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2022. Resultat mot driftbudget: +92 tkr
Intern kontroll Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-d, 6a, 7a-c, 8a-c, 9a-b, 10b, 11a-d, 12b, 13b, 14b, 16a	Gul	Den interna kontrollen hänförlig till direktionens förvaltning har delvis varit tillräcklig under 2022. Ett par utvecklingsområden har noterats.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Överväg att besluta om direktiv för när prognos ska lämnas för att skapa en tydligare uppföljning av verksamhet och budget.
- Överväg att komplettera verksamhetsplanen med mätbara mål och aktiviteter för att möjliggöra en tydligare uppföljning av verksamheten. Detta ger också möjlighet till en mer heltäckande rapportering av verksamhetens resultat.
- Överväg om uppfyllelse för direktionens verksamhetsmål bör följas upp vid helårsbokslut.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla verkställande organ.

Förbundsdirektionen, i sin roll som förbundsstyrelse, ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med tilldelade uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste direktionen bygga upp system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har förbundsdirektionens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Därutöver sker även en kompletterande granskning inom följande områden:

4. Styrning
5. Kontroll och åtgärder
6. Prognos

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2022.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2022. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har direktionen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Direktionen beslutade om verksamhetsplan, <i>Miljö- och energistrategiskt arbete 2022 för kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud, 2022-02-17 § 3.</i>
2. Budget	a) Har direktionen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Direktionen fastställde budget vid sammanträde 2021-12-09 § 91.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för direktionens verksamhet?	Grön	Av verksamhetsplanen framgår insatser/aktiviteter för det miljö- och energistrategiska arbetet 2022. Det finns 6 övergripande insatser/aktiviteter, 4 insatser/aktiviteter för energisamverkan/energi- och klimatrådgivning, 8 insatser/aktiviteter för hållbar samhällsplanering, 5 aktiviteter/insatser naturvård och 6 aktiviteter/insatser för hållbar vattenplanering.
4. Rapportering och åtgärder	b) Finns mål formulerade för direktionens ekonomi?	Grön	Antagen budget är att betrakta som mål för ekonomin.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Gul	De verksamhetsmässiga målen är formulerade som aktiviteter snarare än mätbara måttal, varför det är svårt att följa upp dem. Det finansiella målet är mätbart.
	a) Har direktionen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till direktionen?	Grön	Direktiv för rapportering framgår av förbundsordning, fastställd av kommunfullmäktige för respektive medlemskommun och senast reviderad i nov/dec 2022 samt av Ekonomi-, styr-, och målprocess för Dalslands miljö- och energiförbund 2022 fastställd av direktionen 2021-11-25 § 38.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	b) Fokuserar rapportering på målpåfyllelse för verksamhet och ekonomi?	Grön	Sammanfattande avstämning av verksamhetsmål och utförandet av verksamheten ges per delår samt ekonomisk rapportering och prognos för helårets resultat.
	c) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	Av delårsrapport ges en sammanfattande avstämning mot verksamhetsmålen och utförandet av verksamheten. Ingen bedömning av målpåfyllelsen ges. Aktiviteter/åtgärder som genomförts samt planeras framgår till viss del av löptext.
	d) Vidtar direktionen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Av delårsrapporteringen prognostiserar direktionen ett resultat om -667 tkr, jämfört med budget som är -467 tkr vilket innebär en negativ avvikelse mot budget om 200 tkr.
			Vid bokslut rapporterar direktionen ett resultat på -375 tkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget om 92 tkr. Med anledning av det goda resultatet bedömer vi att behov av särskilda åtgärder ej förelegat.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När direktionen uppsatta mål för verksamheten?	E/T	Ej tillämpligt då ingen bedömning görs av verksamhetsmålen i årsredovisningen.
	b) När direktionen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Direktionen når uppsatta mål för ekonomin. Vid bokslut rapporterar direktionen ett resultat på -375 tkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget om 92 tkr.

Granskningsiakttagelser: Prognos

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
6. Direktiv för prognoser	a) Finns antagna direktiv/ instruktion för att rapportera prognoser till direktionen?	Grön	Av direktiv i förbundsordning framgår att direktionen ska avlämna ett delårsbokslut med tillhörande årsprognos till medlemskommunerna. Vi kan inte i granskningen se att det finns några upprättade direktiv för att rapportera prognos av verksamhetsmålen.
	b) Sker rapportering i enlighet med direktiv?	Grön	Ja, årsprognos ges i delårsbokslut i enlighet med direktiv.
7. Verksamhet. Har direktionen fått årsprognos om måluppfyllelse för verksamheten?	a) Under tidsperioden 1 jan-30 apr	E/T	Nej,
	b) Under tidsperioden 1 maj-31 aug	E/T	Nej,
	c) Under tidsperioden 1 sept-31 dec	Röd	Av delårsrapport ges en sammanfattande avstämning mot verksamhetsmålen och utförandet av verksamheten. Ingen bedömning av måluppfyllelsen ges och det lämnas inte heller någon prognos för helårsresultatet.
8. Ekonomi. Har direktionen fått årsprognos om måluppfyllelse för ekonomin?	a) Under tidsperioden 1 jan-30 apr	E/T	Nej,
	b) Under tidsperioden 1 maj-31 aug	E/T	Nej,
	c) Under tidsperioden 1 sept-31 dec	Grön	Ja. i delårsrapporten 2022. Prognosen för verksamhetsåret 2022 är -667 tkr, en avvikelse om -200 tkr mot budget.

Granskningsiakttagelser: Prognos

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
9. Resultat	a) Är rapporterat årsresultat för verksamheten förenligt med lämnade årsprognoser?	E/T	Ej tillämpligt då det inte lämnats någon prognos eller måluppfyllelse för verksamheten.
	b) Är rapporterat årsresultat för ekonomin förenligt med lämnade årsprognoser?	Grön	Vid delårsrapportering lämnades en prognos på -667 tkr. Vid årsboks slutet rapporteras ett resultat på -375 tkr. Skillnaden uppgår till ca 2%.

Granskningsiakttagelser: Kontroll och åtgärder

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
10. Direktiv för rapportering	a) Sker rapportering i enlighet med direktiv?	Grön	Av <i>förbundsordning</i> framgår att direktionen årligen ska fastställa budget för förbundet, samt att del- och årsredovisning ska lämnas. Vi kan se att detta sker enligt direktiv. Av <i>Ekonomi-, styr- och målprocess för Dalslands miljö- och energiförbund 2022</i> framgår datum för när rapportering ska ske. Delårsrapport ska behandlas i direktionen under sammanträdet i oktober, vilket sker enligt direktiv.
	b) Är direktionens direktiv heltäckande?	Gul	Vi kan inte i granskningen bekräfta att det framgår några direktiv för hur och när verksamhetsmål ska rapporteras. Direktiv för rapportering av ekonomi bedömer vi som heltäckande.
11. Rapportering	a) Är rapportering till direktionen heltäckande vad gäller verksamhet?	Röd	Rapportering av verksamhet sker per del- samt helår. Av delårsrapport ges en sammanfattande avstämmning mot verksamhetsmålen och utförandet av verksamheten. Ingen bedömning av måluppfyllelsen ges och det lämnas inte heller någon prognos för helårsresultatet. Av rapportering per helår lämnas ingen uppfyllelse för direktionens mål.
	b) Är rapportering till direktionen heltäckande vad gäller ekonomi?	Grön	Rapportering av ekonomi sker två gånger per år, per augusti (delår) samt per december (helår). Prognos för helårsresultat lämnas per augusti och eventuella åtgärder presenteras i samband med rapporteringen.

Granskningsiakttagelser: Kontroll och åtgärder

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
11. Rapportering	c) Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att kontrollera verksamhet och ekonomi?	Röd	Av verksamhetsplanen framgår aktiviteter/insatser för det miljö- och energistrategiska arbetet 2022. Målen är formulerade som aktiviteter snarare än mätbara måttal, varför det är svårt att följa upp dem.
	d) Fokuserar rapportering på analys av målfuppfyllelse och resultat?	Gul	Rapportering av verksamhet sker per del- samt helår. Av delårsrapport ges en sammanfattande avstämning mot verksamhetsmålen och utförandet av verksamheten. Ingen bedömning av målfuppfyllelsen ges och det lämnas inte heller någon prognos för helårsresultatet. Av rapportering per helår lämnas ingen uppfyllelse för direktionens mål. Rapportering av ekonomi sker två gånger per år, per augusti (delår) samt per december (helår). Prognos för helårsresultat lämnas per augusti och eventuella åtgärder presenteras i samband med rapporteringen. Av rapportering per helår analyseras det ekonomiska resultatet och varför utfallet blev negativt.
12. Åtgärder	a) Preciserar direktionen vid behov vad som ska göras, när det ska göras och av vem?	E/T	Vi kan inte bekräfta att direktionen vidtagit några särskilda åtgärder med anledning av rapporterat resultat.
	b) Säkerställer direktionen att åtgärder genomförs enligt lämnade direktiv?	E/T	Ej tillämplig, se 11a.

Granskningsiakttagelser: Styrning

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
13. Verksamhetsplan	a) Är plan för verksamheten upprättad i enlighet med fullmäktiges direktiv?	E/T	Vi kan av de dokument vi tagit del av i granskningen ej se att det finns några direktiv för upprättande av verksamhetsplan fastställda av fullmäktige. Vid kontakt med förbundet bekräftar de att det inte finns några direktiv utöver förbundsordningen, vilket ej nämner verksamhetsplan. Frågan ej tillämplig eftersom vi ej tagit del av direktiv för upprättandet av verksamhetsplan.
	b) Är plan för verksamheten heltäckande, dvs. omfattar den direktionens samtliga verksamheter?	Grön	<i>Av Miljö- och energistrategiskt arbete 2022 för kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud</i>, som uppges vara direktionens verksamhetsplan, framgår att förbundet har i uppdrag av kommunerna att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet i medlemskommunerna och i förbundet. Av verksamhetsplanen framgår inriktning för direktionens verksamhet samt mål och aktiviteter för det miljö- och energistrategiska arbetet 2022. Av dokumentet framgår även förbundets roll i genomförandet av insatsen/aktiviteten. Det framgår även om insatsen/aktiviteten är specifik för någon av de samverkande kommunerna eller om det gäller gemensamt för Dalsland. Vi bedömer att de mål och insatser som framgår av verksamhetsplanen omfattar direktionens samtliga verksamheter i enlighet med förbundets uppdrag.

Granskningsiakttagelser: Styrning

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
14. Budget	a) Är budget upprättad i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Gul	Enligt förbundsordning ska budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin för en period av tre år där budgetåret är periodens första år. För verksamheten ska anges mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Av den budget vi tagit del av framgår endast detaljbudget och plan för 2021 samt 2022.
	b) Är budget heltäckande, dvs. omfattar den direktionens samtliga verksamheter?	Grön	Budgeten omfattar intäkter, personalkostnader samt övriga kostnader. Vi bedömer att den omfattar direktionens samtliga verksamheter.
15. Mål	a) Är målen upprättade i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Röd	Vi noterar inga direktiv för upprättande av mål utöver det som framgår av förbundsordning avseende mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Av de dokument vi tagit del av i granskningen kan vi inte se att mål för god ekonomisk hushållning framgår.

Granskningsiakttagelser: Styrning

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
15. Mål	b) Är målen heltäckande, dvs. omfattar de direktionens samtliga verksamheter?	Grön	Förbundet har i uppdrag av de samverkande kommunerna att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet. Av verksamhetsplanen framgår inriktning för direktionens verksamhet samt insatser/aktiviteter (som kan anses som direktionens mål) för det miljö- och energistrategiska arbetet 2022. Av dokumentet framgår förbundets roll i genomförandet av insatsen/aktiviteten samt om insatsen/aktiviteten är specifik för någon av de samverkande kommunerna eller om det gäller gemensamt för Dalsland. Vi bedömer att målen (=insatser/aktiviteter) omfattar direktionens samtliga verksamheter, då förbundets uppdrag omfattar att initiera och samordna det miljö- och energistrategiska arbetet.
16. Mätetal	a) Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra verksamhet och ekonomi?	Röd	Direktionens mål formuleras i verksamhetsplanen som insatser och aktiviteter i det miljö- och energistrategiska arbetet. Det framgår inga mätetal för dessa insatser/aktiviteter.

Sammanfattning

Kontrollområde/ tjänst		Revisionsfrågor										Sammantagen bedömning Bas + Tillägg
Ändamåls- enlighet	Bas	5a										Grön
	Tillägg	6b	10a	12a	13a	14a	15a	15b				
Ekonomiskt tillfredsställande	Bas	5b										Grön
	Tillägg	(saknas revisionsfrågor på tilläggsfrågor)										
Intern kontroll	Bas	1a	2a	3a	3b	3c	4a	4b	4c	4d		Gul
	Tillägg	6a	7a	7b	7c	8a	8b	8c	9a	9b	10b	
		11a	11b	11c	11d	12b	13b	14b	15a	16a		